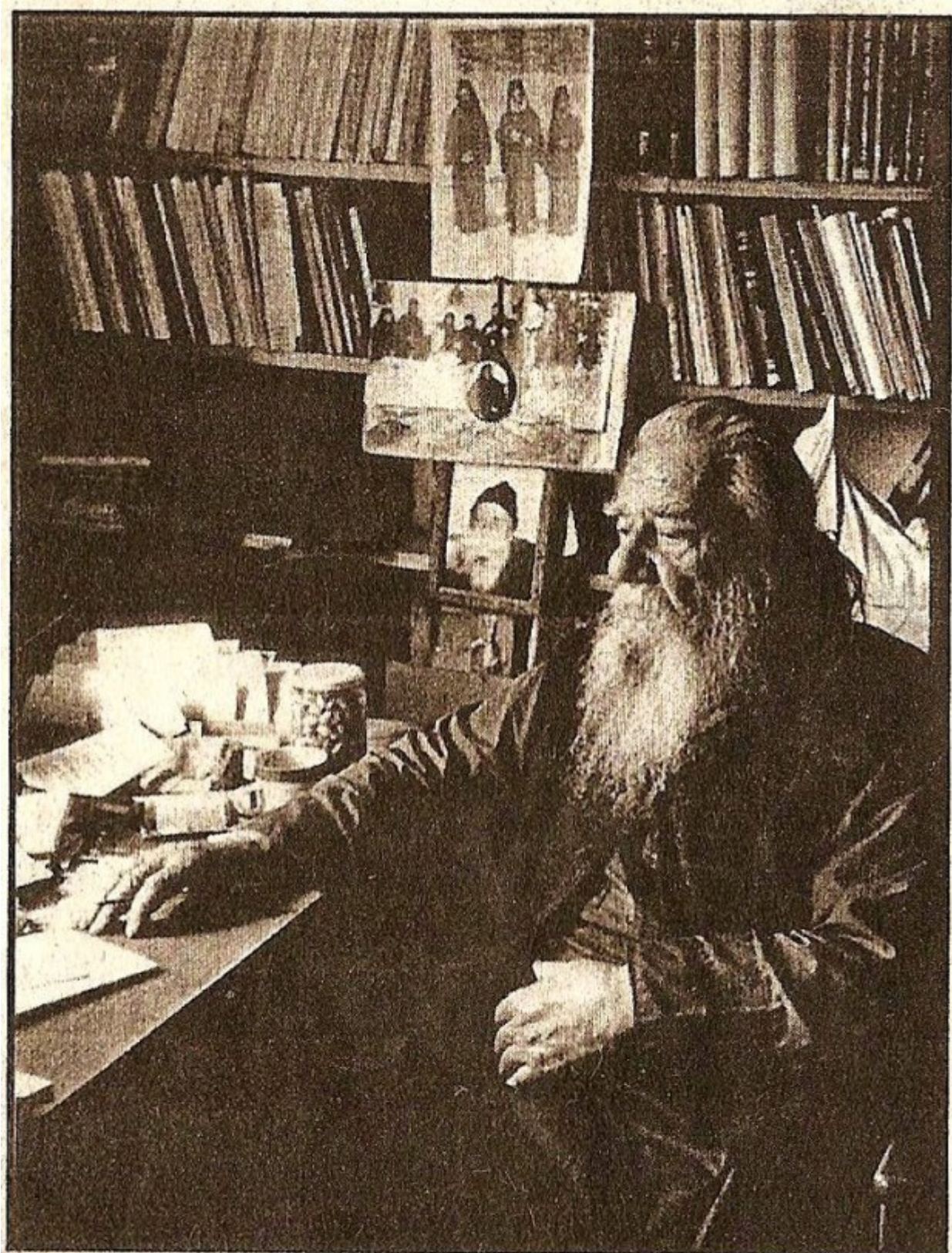


9 Οκτωβρίου 2014

Γέρων Θεόκλητος Διονυσιάτης (†2006)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)



Ὁ ἀείμνηστος π. Θεόκλητος εἰς τὸ Κάθισμα Ἁγίων Ἀποστόλων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου Ἁγίου Ὄρους (2-5.6.2002).

Παταπίου μοναχοῦ Καυσοκαλυβίτου

Στίς 7/ 20 Ἰανουαρίου τοῦ 2006 ἐκοιμήθη σέ βαθύ γῆρας ὁ ὁσιακῆς μνήμης Γέρων Θεόκλητος Διονυσιάτης. Ἦταν ἡ ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῆς Συνάξεως τοῦ Τιμίου Προδρόμου, εἰς τόν ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένη ἡ μονή Διονυσίου, ὁ τόπος τῆς μετανοίας ἀλλά καί τῆς δημιουργίας τοῦ μακαριστοῦ. Εἶχε κοινοβιάσει στή Μονή τό 1941, ὑπό τήν ὑπακοή τοῦ ἀείμνηστου ἡγουμένου Γαβριήλ Διονυσιάτου.

Ἐπρόκειτο γιά τήν ἐπιφανέστερη σύγχρονη μορφή τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καθώς ὑπῆρξε ὀλογιότερος Ἀγιορείτης μοναχός τῆς ἐποχῆς του. Στήν ἐλληνορθόδοξη διανόηση καθιερώθηκε τό 1956 μέ τό περίφημο ἔργο του «Μεταξύ οὐρανοῦ καί γῆς. Ἀγιορειτικός Μοναχισμός», τό ὁποῖο ἀπέσπασε τό ἔπαινο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καί ἐπανεκδόθηκε ἐπανειλημμένως καί μεταφράσθηκε στή γαλλική, ἀγγλική, ρουμανική γλώσσα καθώς καί στήν ἀραβική ἀπό τόν τότε πατριάρχη Ἀντιοχείας Ἡλία.

Εἶναι μάλιστα χαρακτηριστικό ὅτι τό βιβλίο αὐτό ἀποτέλεσε ἀντικείμενο ἔρευνας στήν διδακτορική διατριβή τοῦ λουθηρανοῦ πάστορα Claus Gnoth ὑπό τόν τίτλο «Ἀπάντηση τοῦ Ἄθω».

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΟΥ

Μοναχοῦ

ΜΕΤΑΖ' ΟΥΡΑΝΟΥ ΚΑΙ ΓΗΣ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ



ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ «ΑΣΤΗΡ»

ΑΛ. & Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΟΔΟΣ ΑΓΚΟΥΡΓΟΥ 10 — ΑΘΗΝΑΙ — 73007

Κατά γενική όμολογία, ή σκέψη τοῦ Γέροντος Θεοκλήτου ἦταν ἐμπνευσμένη καί

θεοδίδακτη. «Ἡ πραγματική θεολογία εἶναι καρπὸς τῆς ἀσκήσεως», ἔλεγε. «Χρειάζεται νὰ προηγηθεῖ κάθαρση ἀπὸ τὰ πάθη. Καί γιὰ τὸν λόγο αὐτό εἶναι ἀπαραίτητος ὁ πνευματικὸς ἀγὼνας καὶ ἡ ἀνάγκη φυλακῆς τῶν θυρίδων τῆς αἰσθήσεως, διὰ τῶν ὁποίων εἰσέρχεται στή ψυχὴ ὁ διάβολος: «Ἦ ὁρῶν μὴ ἔρα ἢ ἔρῶν μὴ ὄρα». Ἐκτός ἀπὸ τὸ πλούσιο συγγραφικὸ τοῦ ἔργο ὁ γέρον Θεόκλητος διακρίθηκε ἐπίσης γιὰ τὴν καρποφόρο καὶ ἐπιτυχή διακονία του ὡς Πρωτεπιστάτης τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς συντελεστές τῆς ἐπάνδρωσης τῶν ἀθωνικῶν καθιδρυμάτων καὶ τῆς πνευματικῆς ἀνθησης τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπὸ τὴν δεκαετία τοῦ 1980 καὶ ἐξῆς.

Ἀπὸ τὸ μεγάλο καὶ σημαντικὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου παραθέτουμε ἐνδεικτικὰ τὸν παρακάτω κατάλογο.

1. Μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς
2. Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης
3. Ἀθωνικά Ἄνθη (Ἄρθρα – Μελέτες)
4. Ὁρθόδοξα Μελετήματα (Ἄρθρα – Μελέτες)
5. Διάλογοι στὸν Ἄθω. Ἡ θεολογία τῆς νοερᾶς προσευχῆς
6. Ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος Αἰγίνης
7. Τὰ 400 κεφάλαια περὶ Ἀγάπης, ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ
8. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς
9. Ὁρθοδοξία καὶ Πολιτική
10. Ἡ Παναγία ἡ Λιμνιά
11. Ἡ ἀγάπη σεῖει τὴ γῆ
12. Ὁ στρατηγὸς Μακρυγιάννης, Πατέρας καὶ Διδάσκαλος τοῦ Γένους
13. Ὁ κοσμοκαλόγηρος Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης
14. Ἡ Ἀφωρισμένη (πρόκειται γιὰ τὴ Σμαράγδα Καραγατσίδου πού πολέμησε τὸν ἅγιο Νεκτᾶριο καὶ ἀφορίσθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία)
15. Τὰ 100 Γνωστικά Κεφάλαια, ἁγίου Διαδόχου Φωτικῆς

16. Πρός τήν σεμνοτάτην ἐν μοναζούσαις Ξένην, ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ
17. Πρός πολιτευομένους
18. Ἱερομόναχος Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης (1885-1973)
19. Ὁ ἅγιος Ἀνθιμος τῆς Χίου
20. Ὁ Γέροντάς μου Γαβριήλ Διονυσιάτης
21. Μαρία ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ
22. Ἡ αἵρεσις τῶν Νεορθοδόξων
23. Ἡ Παναγία Γοργροεπήκοος τῶν Ταπιανῶν
24. Ὁ νικολαϊτικός ἐρωτισμός τῶν νεορθοδόξων
25. Ἀθωνικά Ἄνθη (γ' τόμος)
26. Κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τάς ἐαυτῶν αἰσχύνας
27. Χριστοκεντρικές ἐμπειρίες ἐνός Ἑρημίτου
28. Ἀθωνικά Ἄνθη (δ' τόμος).

[Ὁ παρῶν κατάλογος βασίσθηκε σέ δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδας Ὁρθόδοξος Τύπος (3 Φεβρ. 2006) ὑπό τόν τίτλο: «Μοναχός Θεόκλητος Διονυσιάτης. Ἡ ἐπιφανεστέρα σύγχρονος μορφή τοῦ Ἄθω»].

Τόν Αὐγούστο τοῦ 2005, λίγους μήνες πρὶν τήν ἐκδημία τοῦ Γέροντος Θεοκλήτου, ὁ οἰκουμενικός πατριάρχης Βαρθολομαῖος τοῦ ἀπέστειλε ἐπιστολή (τοῦ παραλήπτου εὐρισκομένου «ἐν τῇ κλίνῃ τῆς ἀσθενείας» τοῦ νοσοκομείου τῆς μονῆς Διονυσίου), ἡ ὁποία θά μπορούσε νά θεωρηθεῖ Ἐγκώμιο πρὸς τόν μακαριστό αὐτό Ἀγιορείτη λόγιο, τόν «ἐν συγγραφαῖς θεοσόφοις καί πολλά συμβαλούσαις πανθομολογουμένως εἰς τήν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἀγιορειτικοῦ καί τῆς θαυμαστῆς ἀνθήσεως», ὅπως σημειώνεται χαρακτηριστικά. Τήν ἐπιστολή αὕτη παραθέτουμε στό τέλος τῆς παρούσας ἀνάρτησης.

«Τῷ Ὁσιολογιωτάτῳ Γέροντι Θεοκλήτῳ Μοναχῷ Διονυσιάτῃ, τέκνῳ τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ, χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ.

Ὁ χριστόψυχος πρωταπόστολος Παῦλος ἐπικειμένης τῆς ὁσονούπω μαρτυρικῆς ἐξόδου αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλάδος τοῦ κλαυθμῶνος ταύτης ἠγάλλετο ἐπὶ τῇ ἀναλύσει τοῦ σώματος καὶ τῇ ἀναμενομένη λήφει τοῦ στεφάνου τῆς ζωῆς ἐκ μέρους τοῦ Δικαίου Κριτοῦ. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν, ὅτι καὶ ἡ ὑμετέρα χαρισματοῦχος καὶ μίαν ἐξηκονταπενταετίαν ἤδη συμπληρώσασα βίου ἀγιορειτικῆς ἀσκήσεως καὶ πολυτιμοτάτης προσφορᾶς πρὸς τὴν πνευματικὴν ὑμῶν πατρίδα, τό Ἀγιώνυμον Ὅρος τοῦ Ἁθῶ, παρομοίως θὰ αἰσθάνεται πρὸς τὸν Ἅγιον Κορυφαῖον Ἀπόστολον, ἡδὴ ὡς πολύφορος ναὺς ἀγκυροβολήσασα ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς περιπύστου Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Διονυσίου.

Καὶ τοῦτο, διότι ἐν ἰδρῶσιν ἀσκήσεως πολυχρονίου, ἐν χριστοειδεῖ ὑπακοῇ συνεχεῖ, ἐν διακονίαις ὀλοφύχοις τῆς Ἱερᾶς ὑμῶν Μετανοίας, ἐν συγγραφαῖς θεοσόφοις καὶ πολλὰ συμβαλούσαις πανθομολογουμένως εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἀγιορειτικοῦ πρωτίστως καὶ τοῦ ἐν γένει Ὁρθοδόξου μοναχισμοῦ ἔπειτα, ἐν ἀλλεπαλλήλοις καὶ καρποφόροις Πρωτεπιστάσιαις, ἐν στηρικτικοῖς λόγοις τοῦ εὐλαβοῦς λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις καὶ προσευχαῖς ἀδιαλείπτοις καὶ εἴ τισιν ἄλλοις τῷ Θεῷ μόνῳ ἐγνωσμένοις εὐαγγελικοῖς ἔργοις ἐδοξάσατε ἐπ' ἐσχάτων τό Περιβόλιον τῆς Παναγίας, ἧς μανικός ἐραστής καὶ θεηγόρος ὑμνηπόλος ἀνεδείχθητε, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων συντελεστῶν τῆς ἐπανδρώσεως τῶν Ἀγιορειτικῶν καθιδρυμάτων καὶ τῆς θαυμαστῆς ἀνθήσεως ὑπήρξατε.

Γνωρίζομεν, ὅτι τό Γεροντικόν ἐπισημαίνει “μὴ ἐπαίνει κατὰ πρόσωπον μοναχόν”. Πιστεύοντες ὅμως ὅτι τοῦτο λέγεται καὶ ἰσχύει διὰ τοὺς ἐν τῷ καθαρτικῷ εἰσέτι σταδίῳ εὕρισκομένους ἀθλητάς τοῦ Χριστοῦ, δέν ὀκνοῦμεν νὰ καταστέφωμεν τὴν ὑμετέραν Ὁσιολογιότητα διὰ τῆς ἄκρας Πατριαρχικῆς εὐαρεσκειᾶς τῆς ἡμετέρας Μετριοτήτος καὶ νὰ συγκαταριθμήσωμεν ταύτην μετὰ τῆς ἄχρι τοῦδε χρυσῆς σειρᾶς τῶν μεγάλων μορφῶν τοῦ Ἀθωνικοῦ Μοναχισμοῦ, ὁμοῦ καὶ μετὰ τοῦ Ὁσίου καὶ πολυταλάντου Γέροντος ὑμῶν ἀοιδίμου Ἀρχιμανδρίτου Γαβριήλ, δι' οὗς δικαιοῦνται νὰ ἐγκαυχῶνται ἡ Ἱερά ὑμῶν Μετάνοια, ὁ Ἀγιώνυμος Ἁθῶς καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Μήτηρ Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἣν ποικιλοτρόπως ἐστηρίξατε καὶ ἐνισχύσατε λόγοις καὶ ἔργοις καὶ τέκνα πιστὰ αὐτῆς ἐφάνητε.

Θά ἦτο δέ παράλειψις νὰ μὴ ἐκφράσωμεν ὡς Οἰκουμενικός Πατριάρχης τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἐν γένει Ὁρθοδόξου φιλομονάχου καὶ φιλαγίου κοινοῦ διὰ τὴν πολυτιμοτάτην συγγραφὴν τῶν πνευματικῶν ἔργων ὑμῶν, ἅτινα συναποτελοῦσιν ὀλόκληρον βιβλιοθήκην, ἐν οἷς τό πασίγνωστον βραβευθέν καὶ ἐπανειλημμένως ἐκδοθέν “Μεταξύ οὐρανοῦ καὶ γῆς”, τό πολύτομον “Ἀθωνικά ἄνθη”, οἱ ἐξαίρετοι καὶ ἀριστοτεχνικοὶ “Ἀθωνικοὶ διάλογοι” καὶ αἱ ἀνυπέρβλητοι καὶ ὀξυδερκεῖς βιογραφίαι τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων καὶ Διδασκάλων Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καὶ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου.

Εὐχόμενοι, ὅθεν, διαπύρως, πολλὴν τὴν ἐν τῇ κλίνῃ τῆς ἀσθενείας ὑπομονὴν καὶ τὴν κλυεῖαν παράκλησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δεόμενοι,

Σήμερα, όκτώ καί πλέον χρόνια από τήν ήμέρα πού έσβησε ή άκάματη γραφίδα τοῦ π. Θεοκλήτου, ό πάνταέπίκαιρος άγιορείτικός λόγος του συνεχίζει νά έμπνέει καί νά διδάσκει. Ό γράφων, πού άξιώθηκα από τά φοιτητικά του χρόνια νά γνωρίσω τόν μακαριστό Θεόκλητος, ήδη από τίς βαρυσήμαντες όμιλίες πού έκανε στήν ιδιαίτερη πατρίδα μας τήν Άθήνα, καί άργότερα ώς μοναχός νά διαλεχθῶ μαζί του γιά θέματα όρθόδοξης πνευματικότητας καί βίωσης τής άγιορειτικής μοναχικής ζωής, διατηρῶ τίς καλύτερες άναμνήσεις καί έμπειρίες από τήν πνευματική έπαφή μαζί του. Τό δέ πολυσχιδές συγγραφικό καί όμιλητικό του έργο άποτελεῖ πάντα έναν φωτεινό όδοδείκτη στίς άγιορειτικές μας σπουδές.

Έλπίζουμε ή προσεχής όφειλόμενη άποτίμηση τής προσφοράς τοῦ μακαριστοῦ λογίου, νά φωτίσει περισσότερο τόσο τή θεολογική του σκέψη όσο καί τήν όσιακή καί πλήρη έμπειριῶν μοναχική ζωή του, πού λάμπρυνε τόνόρθόδοξο μοναχισμό καί μάλιστα τόν άγιορειτικό, τοῦ όποίου άποτελοῦσε τόν καλύτερο πρεσβευτή. Άς εῖναι αἰωνία του ή μνήμη!

Πηγές: agioritikoslogos.blogspot.gr – agioritikesmnimes.blogspot.gr